

Президія НАН України заслухала та обговорила доповідь президента НАН України академіка НАН України Б. Патона про розроблення проекту Концепції розвитку НАН України на 2014–2023 рр.

Як відзначалося, заходами з реалізації зауважень і пропозицій, висловлених весною цього року на загальних зборах НАН України, передбачено розроблення Концепції розвитку Національної академії наук України.

Це дійсно важливий стратегічний документ, який повинен стати не тільки програмою діяльності для академії, президії, відділень і установ на найближчий період, а й має також показати суспільству, уряду країни напрями вдосконалення діяльності, здатність академії відповідати на виклики часу.

Було зауважено, що в академії регулярно готуються програмні документи. Зокрема, у 1995 р. президія НАН України затвердила програму реформування, а в 2005 р. – заходи з підвищення ефективності діяльності НАН України.

Певна робота з підготовки проекту Концепції вже проведена. Від секцій, відділень наук, підрозділів апарату президії надійшли пропозиції щодо структури та основних положень Концепції.

Перш за все, треба значно активізувати роботу з наукового забезпечення вирішення найважливіших державних проблем. Це стосується підготовки та реалізації великих інноваційних проектів, налагодження для цього більш тісного співробітництва з галузевими міністерствами та відомствами, великими фінансово-промисловими та виробничими структурами.

Необхідно встановити постійні та дієві контакти академії з Кабінетом Міністрів України, міністерствами економіки, фінансів, освіти і науки України, активізувати співпрацю з Комітетом з питань науки і освіти та іншими профільними комітетами Верховної Ради.

Основою такого співробітництва має стати більш ефективна науково-експертна діяльність академії, яка повинна офіційно набути статус головної науково-експертної організації України. Потребує подальшого вдосконалення організація наукових досліджень. Слід домогтися суттєвого підвищення їх ефективності.

Серед першочергових завдань відзначалася також важливість посилення координуючої ролі академії у здійсненні в Україні фундаментальних досліджень. Більш активно повинні працювати наукові ради, насамперед міжвідомчі.

Подальшого розвитку потребують програмно-цільові та конкурсні засади в організації досліджень. Важливо при цьому забезпечити

конкурентність, прозорість у розподілі коштів і, що головне, високоякісну експертизу наукових проектів.

Треба запровадити й більш якісну оцінку результатів діяльності наукових установ та покласти це в основу оптимізації їх мережі, нових підходів до розподілу фінансування.

Суттєвого вдосконалення потребує інноваційна інфраструктура академії.

Україні необхідною є реструктуризація дослідно-виробничої бази. Цю роботу треба поширити й на підприємницькі структури, що свого часу були створені інститутами для трансферу розробок і технологій.

Пріоритетом кадрової політики академії, її установ і надалі має бути залучення та закріплення талановитої молоді. Проте це усвідомлюється далеко не всіма інститутами.

Потрібно виробити цілеспрямовану, системну кадрову політику, яка б охоплювала всі вікові рівні. Реалізація такої політики повинна стимулювати професійне вдосконалення, забезпечувати ротацію кадрів, створювати умови для кар'єрного зростання науковців.

Нагальним завданням є отримання Національною академією наук України в цілому ліцензії на освітянську діяльність. Це пов'язано не тільки з роботою аспірантури в установах академії, а й з необхідністю здійснювати в академії підготовку магістрів на сучасних напрямках науки і техніки.

Але вирішення кадрової проблеми неможливе без покращення соціального забезпечення працівників НАН України.

Україні важливим і актуальним питанням у сучасних умовах є зростання авторитету науки в суспільстві, популяризація її досягнень. Необхідно активізувати роботу, спрямовану на утвердження в громадській думці позитивного іміджу науки та Національної академії наук України, пропагувати досягнення українських учених, протидіяти поширенню псевдонаукових ідей.

Подальше вдосконалення діяльності академії в сучасних умовах пов'язане й із суттєвим поліпшенням матеріально-технічного та інформаційного забезпечення досліджень, удосконаленням видавничої діяльності, активізацією міжнародної співпраці, створенням дієвої системи захисту майнових інтересів академії.

На завершення було зазначено про необхідність виробити дійсно чітку Концепцію розвитку Національної академії наук України, яка має стати ефективною програмою подальшої діяльності академії (*Прес-реліз за підсумками засідання президії НАН України 18 жовтня 2013 р. // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>).*